

ETNIKAI DEMOGRÁFIA

A nemzetiségi / etnikai hovatartozásra vonatkozó adatok gyűjtése, az egyes nemzetiségek, etnikai csoportok népesedési viszonyainak megismerése a társadalomkutatók által egyre gyakrabban használt területe a demográfiának. A nemzetiségi / etnikai hovatartozásra vonatkozó kérdések különlegesen érzékeny adatoknak minősülnek Magyarországon és a környező országokban. A kisebbségi / etnikai adatok gyűjtése hazánkban elsősorban a népszámlálások alkalmával valósul meg.

NEMZETISÉG

Magyarországon törvény rendelkezik a nemzetiségek jogairól (2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól). E törvény értelmében jelenleg nemzetiség minden olyan – Magyarország területén legalább egy évszázada honos – népcsoport, amely az állam lakossága körében számszerű kisebbségben van, a lakosság többi részétől saját nyelve, kultúrája és hagyományai különböztetik meg. A nemzetiségek jogairól szóló törvény értelmében nemzetiségnek minősül a hazánkban élő bolgár, görög, horvát, lengyel, német, örmény, roma, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén és ukrán népesség.

A magyar népszámlálások a nemzetiségi hovatartozás szempontjából minden összeírt személyt, anyanyelvre való tekintet nélkül, olyan nemzetiségűnek vesznek számba, amelyhez tartozónak vallja magát. A 2011-es népszámlálás során két külön, egymást követő kérdésben kérdeztek rá a nemzetiségre, és a második kérdésre adott választ is beszámolták a nemzetiségi létszámba. Más országok népszámlálási gyakorlatára ez nem jellemző.

A nemzetiségi kérdésre a népesség 14,7 százaléka nem kívánt válaszolni 2011-ben. Így egy adott kisebbséghez tartozók arányát úgy számoljuk ki, hogy az önbevalláson alapuló nemzeti kisebbséghez tartozók számát a nemzetiségi kérdésre önként válaszolók számához viszonyítjuk.

Számítási példa:

$$\frac{\text{Német nemzetiségűek száma 2011-ben}}{\text{A nemzetiségi kérdésre válaszolók száma 2011-ben}} \times 100 = \frac{131\,951}{8\,481\,745} \times 100 = 1,56$$

A 2011. évi népszámlálási adatok szerint Magyarországon a német nemzetiségűek aránya 1,56 százalék volt.